

КОНЦЕПТУАЛЬНА МЕТАФОРА В ПРОМОВАХ ДОНАЛЬДА ТРАМПА

Каратінцева Каріна Павлівна,

*асистент кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу
факультету іноземних мов
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
karatintsevak@gmail.com
orcid.org/0000-0002-3093-5013*

Тексти публічних виступів політичних лідерів становлять особливий інтерес для лінгвістичної науки. Кожна промова є результатом тривалої підготовки, адже вона має вирішити велику кількість важливих завдань, що досягається шляхом застосування різних стилістичних прийомів і засобів мови.

Метою статті є виявлення конкретних мовних прийомів впливу на адресата, а саме концептуальних метафор. Основними завданнями стали виявлення метафоричних моделей в промовах кандидата в президенти США Дональда Трампа; аналіз виявлених моделей; ставлення до суперника, виявлення загальних і специфічних характеристик промов.

Методи. Дослідження ґрунтується на описовому та порівняльному методах. Протягом дослідження вивчені та проаналізовані на предмет метафоричних моделей промови кандидата в президенти Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа на різних передвиборчих заходах, зустрічах, інтерв'ю. Це дозволило прогнозувати подальші дії і наміри політика, а також встановлювати найбільш ефективні способи впливу на аудиторію.

Результати. У результаті багатоаспектного аналізу метафоричних моделей в дослідженні було виявлено, що переважало збереження однієї і тієї ж понятійної області в рамках конкретної моделі.

Висновки. Можемо зазначити, що основними концептуальними метафорами, які вживав Дональд Трамп, стали мілітарна, спортивна та ігрова. Саме вони були близькими як політичній сфері, так і ментальності нації, а відтак стали неабияким чинником успіху у передвиборчих перегонях. Повторюваний семантичний візерунок та використання допоміжних мовних засобів, які лише підкреслили ці метафори, дало змогу закріпити потрібну інформацію у свідомості виборців та напштовхнути надати перевагу Д. Трампу.

Ключові слова: політичний дискурс, метафоричні моделі, мілітарна метафора, спортивна метафора, ігрова метафора, концепт

CONCEPTUAL METAPHOR IN DONALD TRUMP'S SPEECHES

Karatintseva Karina Pavlivna,

*Assistant Professor of the
Department of Communicative Linguistics and Translation
of the Faculty of Foreign Languages
of Yurii Fedkovych Chernivtsi National University
karatintsevak@gmail.com
orcid.org/0000-0002-3093-5013*

Texts of public speeches of political leaders are significant aspects of Linguistics. Each speech is the result of long-term training, because it has to solve a large number of important tasks, which is achieved through the usage of different stylistic techniques and means of language.

Purpose. The purpose of the article is to identify specific linguistic methods of influence on the addressee, namely conceptual metaphors. The main tasks were the discovery of metaphorical models in the speeches of the US presidential candidate Donald Trump; analysis of detected models; attitude towards an opponent, revealing general and specific characteristics of speeches.

Methods. The methods used in this research are descriptive and comparative. Throughout the study, Donald Trump, a candidate for US presidency, has been studied and analyzed for the subject of metaphorical speeches at various presidential events, meetings, interviews. Analysis allowed predicting further actions and intentions of the policy, as well as establishing the most effective ways to influence the audience.

Results. As a result of a multivariate analysis of metaphorical models in the study, it was discovered that the preservation of one conceptual area within the framework of a particular model prevailed.

Conclusions. We can note that the main conceptual metaphors used by Donald Trump were military, sport and game metaphors. The reason was that they were close to both: the political sphere and the mentality of the nation, and thus became a significant factor in succeeding the election race. A repetitive semantic pattern and the use of auxiliary linguistic means that only highlighted these metaphors made it possible to consolidate the necessary information in the minds of voters and push them to favor D. Trump.

Key words: political discourse, metaphorical models, military metaphor, sport metaphor, game metaphor, concept.

1. Вступ

Метафора – це художній засіб, який несвідомо вживає більшість людей. Проте у рамках політичного дискурсу метафори чітко підбираються та готуються, з метою сформувати суспільну думку, не нав'язуючи власної, принаймні без відчуття зайвого тиску на аудиторію. Вживання концептуальних метафор у політичному дискурсі, а саме в промовах кандидата у президенти передвиборчої кампанії США 2016 року, Дональда Трампа, неабияк допомогло йому досягнути мети.

Метою статті є дослідження ролі концептуальної метафори та її вплив на масового слухача, визначення найбільш вживаних концептуальних метафор, їх аналіз та аргументація. Основними науково-дослідницькими завданнями стали виявлення метафоричних моделей у промовах кандидата в президенти США Дональда Трампа; аналіз виявлених моделей; ставлення до суперника, виявлення загальних і специфічних характеристик промов. Основними методами дослідження були описовий та порівняльний.

Історично відомо, що протягом існування цивілізацій одним з найбільших чинників впливу людини на інших було ораторське мистецтво. Вміння підібрати потрібні слова, скомпонувати в міру лаконічний, проте наповнений текст виливалося як у злеті людства, так і у його падіння. Невіддільним складником таких промов були художні засоби, за допомогою яких вдавалось привернути увагу реципієнта та натиснути на важелі поняттєвого мислення, не створюючи ефекту примусу, а навпаки – ілюзію прийняття рішення за власною волею. Серед домінуючих тропів у політичних промовах завжди були епітети як спосіб «прикрасити» зміст промови та метафори.

Метафора у межах сучасної антропоцентричної парадигми розглядається разом із різноманітними зв'язками між існуючими мовами, мисленням нації, культурою народу, міжособистісною комунікацією, специфікою багатьох видів дискурсу та станом суспільства у конкретний хронологічний відрізок. Завдяки цьому виявилось, що метафора є унікальною, адже цей троп може бути функціональною одиницею трьох просторів: когнітивного, культурного та лінгвістичного.

Теоретики когнітивної лінгвістики інтерпретують метафору як спосіб пізнання світу, репрезентанта мовної картини світу, засіб вторинної номінації явищ дійсності, а точніше – «найпродуктивніший креативний засіб збагачення мови, вияв мовної економії, семіотичну закономірність, що виявляється у використанні знаків однієї концептуальної сфери на позначення іншої, схожої з нею в якомусь відношенні» (Селіванова, 2008: с. 97).

2. Концептуальна метафора

Зазначене вище спричинило появу терміна «концептуальна метафора». Концептуальна метафора – це метафора, яка належить до розуміння однієї ідеї (чи сфери діяльності), або концептуального домену, відносно іншого (Feldman, J. and Narayanan, 1989).

Концептуальна метафора є однією з найважливіших частин когнітивного апарату. Концептуальні метафори здійснюють взаємодію між розумом і культурою. Конкретний характер метафоричних моделей дозволяє полегшити процес за допомогою «опредметнення» абстрактних явищ. Вона служить тим знаряддям думки, за допомогою якого нам вдається досягти найвіддаленіших ділянок нашого концептуального поля.

Повертаючись до політики, гарним прикладом ролі та впливу концептуальної метафори на реципієнта можна вважати промови діючого президента Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа.

2.1. Мілітарна метафора

Найбільш вживаною ним стала соціальна модель з мілітарною концептуальною метафорою «ВИБОРИ – ЦЕ БИТВА». Це пояснюється традиційним для американського передвиборчого дискурсу розумінням виборів як сутички зазвичай двох кандидатів. Значимість цієї концептуальної метафори підтверджується словами Дж. Лакоффа і М. Джонсона про важливу роль метафори «СУПЕРЕЧКА – ЦЕ ВІЙНА», яку вони відносили до числа базисних для американської культури.

Різноманітність мілітарної метафорики в досліджуваному дискурсі дозволяє говорити про її широку поширеність: війна (передвиборча агітація) охоплює всю країну (виборчі округи), ведеться за певною стратегією (передвиборчі програми), учасники війни безперервно атакують і обороняються (проводяться дебати), у кожній стороні є свої союзники і вороги.

Завдяки високій частотності вказаної концептуальної метафори є можливість провести більш детальний аналіз за допомогою побудови фреймово-слотової ієрархії. В рамках концептуальної метафори «ВИБОРИ – ЦЕ БИТВА» були виділені наступні фрейми:

2.2. Фрейм 1. «Військові дії»

Слот 1.1 «Початок військових дій»:

How are they going to beat ISIS? (White House, 2019).

It includes lifting the restrictions on American energy, which is under siege (White House, 2019).

2.3. Фрейм 2. «Результат війни»

Слот 2.1 «Перемога»:

We do not have victories anymore. We used to have victories, but we do not have them (Washington Post, 2015).

Yemen was a great victory (The American Presidency Project, 2015).

The Cold War lasted for decades, but we won (The American Presidency Project, 2015).

Слот 2.2. «Поразка»:

We will no longer surrender this country, or its people, to the false song of globalism (White House, 2019).

Д. Трамп, дотримуючись більш націоналістичних поглядів, бачить у розвитку глобалізації велику загрозу для США, що підтверджується численними висловами, спрямованими проти політики інших країн або їх громадян. Ще на самому початку передвиборчих перегонів, висуваючи свою кандидатуру на пост президента США, Д. Трамп виступав проти діючих торгових угод, що діють, на його думку, часто не в інтересах США. Кандидат також погрожував американським компаніям, що перенесе виробничі потужності в країни з більш дешевою робочою силою, а також значно збільшить податки на імпорту продукції. Не оминув стороною діючий президент і питання міграції і власне мігрантів, погрожуючи відгородити США великим муром від незаконної міграції.

Таким чином, для нього встановлення політики економічної самостійності та національної цілісності є одним з ключових питань, що пояснює використання термінів війни для опису критично важливого процесу перетворення внутрішньої і зовнішньої політики.

Слот 2.2 «Втрати і поранення»:

When was the last time anybody saw us beating, let's say, China in a trade deal? (Beyond Books Editors, 2015).

They kill us (Beyond Books Editors, 2015).

They are killing us economically (Beyond Books Editors, 2015).

Розвиваючи тему економіки протекціонізму, кандидат нерідко говорить про китайську націю і про самих китайців як про «економічних убивць», і це не дивно: виробничий аутсорсинг на цей час найбільш характерний для Китаю. Промислові підприємства Китаю живуть за ринковими законами, і часто навіть держпідприємства не завжди забезпечені державними замовленнями. За загальною кількістю фабрик і заводів Китай займає перше місце в світі. Активно розвиваються фармацевтична, автомобільна та металургійна промисловість. І хоча заробітна плата в виробничому секторі Китаю стала планомірно зростати, її сьогоднішній рівень, а також набагато менші витрати на організацію виробництва, реально дозволяють досягти такого результату. І цією можливістю користуються велика кількість відомих західних компаній. Для Трампа така схема виробництва абсолютно неприйнятна: розуміючи закони бізнесу і те, наскільки високим є рівень втраченої вигоди, кандидат для опису максимально негативного впливу Китаю на економіку США використовує таку лексему, як «вбивати», і схожі з нею.

2.4. Фрейм 3. «Учасники військових дій»

Слот 3.1 «Вороги»:

They are not our friend, believe me. But they're killing us economically. Our enemies are getting stronger and stronger by the way, and we as a country are getting weaker. (The American Presidency Project, 2015)

How are these people gonna lead us? (CNN, 2015).

Those of us who have been out there on the diplomatic front lines know that diplomacy is not the pursuit of perfection; it's the balancing of risk (Washington Post, 2015).

The United Nations is not a friend of democracy, it's not a friend to freedom, it's not a friend even to the United States of America (The American Presidency Project, 2015).

Вживаючи такі метафори, Дональд Трамп непомітно впливав на свідомість суспільства, закарбовуючи там свої погляди та налаштовуючи людей голосувати за нього, адже він точно знає, як виграти цю «війну».

3. Спортивна метафора

Трохи менш вживаною стала спортивна метафора. Пояснюється це зближенням політики зі спортом. Для політики як діяльності характерне порівняння зі спортом, завдяки чому спостерігаються подібності понятійного апарату двох сфер.

Незважаючи на те, що значна кількість політичних метафор орієнтована на командні спортивні ігри, в промовах Трампа часто зустрічаються «індивідуальні види спорту»: переважання особового займенника в однині «І» в реченнях, де спостерігається метафоричне моделювання зі спортивною метафорою, говорить про бажання одноосібної боротьби, бажання взяти кермо влади винятково в свої руки.

I'm in competition with them (The American Presidency Project, 2015).

Iran is taking over Iraq, and they're taking it over big league (The American Presidency Project, 2015).

It makes it impossible for our companies to compete, impossible (Beyond Books Editors, 2015).

And it's impossible for our people here to compete (Beyond Books Editors, 2015).

Політична діяльність регулярно концептуалізується як спортивне змагання, де необхідні суворі правила чесного суперництва, де успіх значною мірою передбачуваний, перемога приходить до найсильнішого, хоча бувають різного роду несподіванки. У подібних образах дуже яскраві концептуальні смисли «змагання», «боротьба», але немає тієї запеклості, яка властива військовій або кримінальній метафорі, і немає того песимізму, який характерний для метафор з вихідною понятійною сферою «Хвороба».

4. Ігрова метафора

Дотичною до спортивної стала ігрова метафора. На відміну від спортивної, вона здебільшого використовується для негативної оцінки дій політичних супротивників. Будучи досить потужною зброєю для створення негативних образів інших політиків, ігрова метафора не є настільки руйнівною, щоб вийти за рамки передвиборчої боротьби.

Основною причиною застосування ігрової метафори, так само як і спортивної, є символічна близькість гри з політикою. Відмінні риси політичних ігор зумовлені, по-перше, специфікою мети політичної гри: влада як мета політичної гри є недосяжним ідеалом абсолютних можливостей зі зміни дійсності, по-друге, сутністю влади: в термінах гри її можна інтерпретувати як право встановлювати свої власні правила гри, по-третє, дворівневим характером здійснення політичних ігор, який полягає в наявності двох сфер – сфери публічної політичної гри і сфери прихованої «власної» гри, по-четверте, експансивністю правил ігор в політичному світі: правила гри для «глядачів» відрізняються від правил «гравців».

We have all the cards, but we do not know how to use them (The American Presidency Project, 2015).

The stakes are high and there are no simple or perfectly satisfying solutions. (CNN, 2015).

This is why the stakes in November are so great (CNN, 2015).

Говорячи про майбутнє країни, Д. Трамп часто вживає фразеологізм “Stakes are high”, кажучи про серйозні ризики, пов’язані з прийняттям того чи іншого політичного рішення. Демонстрування невпевненості в своїх рішеннях взагалі є нехарактерним для Д. Трампа, але, можливо, бажання висловлювати думки, співзвучні з ідеєю демократизму, змушує проявляти обережність у висловлюваннях, щоб не опинитися диктатором в очах громадян.

We needed to step up our game (The American Presidency Project, 2015).

They could no longer play off one country against another; they had no place to hide (Beyond Books Editors, 2015).

This fact alone disqualifies her from the Presidency (The American Presidency Project, 2015).

Whether you vote for me, or whether you vote for someone else, I will be your champion in the White House (The American Presidency Project, 2015).

5. Висновки

Проаналізувавши всі вищезгадані уривки промов, можемо зробити висновок, що метафоризація, будучи одним з найбільш ефективних способів впливу, в політичному дискурсі виконує функцію концептуалізації суспільної свідомості, а також є інструментом проникнення в свідомість мас, завдяки чому вона стає засобом для ефективного опису дійсності. Найбільш розповсюдженими концептуальними метафорами, які вживав діючий президент США, стали мілітарна, спортивна та ігрова. Вони були влучними як в контексті менталітету нації, так і в контексті політики. Саме цей художній засіб вніс неабиякий вклад у неочікувану та нелегку перемогу Дональда Трампа.

Багато світових політиків, окрім Д. Трампа, використовують концептуальну метафору, тому для повноцінного визначення її ролі у промовах варто досліджувати промови інших лідерів.

Література:

1. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
2. Feldman, J. and Narayanan. Embodied meaning in a neural theory of language. *Brain and Language*, 1989. № 2. P. 385–392.
3. Remarks by President Trump to the Ministers of the Global Coalition to Defeat ISIS. *White House*. 2019. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-ministers-global-coalition-defeat-isis/> (дата звернення: 20.06.2019).
4. Full text: Donald Trump announces a presidential bid. *Washington Post*. 2015. №28. URL: https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2015/06/16/full-text-donald-trump-announces-a-presidential-bid/?utm_term=.156f1a60689e (дата звернення: 20.06.2019).
5. Race for 2016: Clinton Announces Support for Iran Nuke Deal. *CNN*. 2015. URL: <http://edition.cnn.com/TRANSCRIPTS/1509/09/cnr.01.html> (дата звернення: 20.06.2019).
6. Presidentials' Documents Archive Collection. *The American Presidency Project*. 2015. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/presidential-documents-archive-guidebook/documents-related-to-presidential-elections/2016/report/200301/all/63> (дата звернення: 20.06.2019).
7. Trump: The Good, The Bad & The Quotable. *Beyond Books Editors*. 2015. URL: <https://www.goodreads.com/en/book/show/27778665-trump> (дата звернення: 20.06.2019).

References:

1. Selivanova O.O. Suchasna Lingvistyka: napriamy ta problemy [Modern Linguistics: Ways and Problems]. Poltava : Dovkillia-K, 2008. 712 p.
2. Feldman, J. and Narayanan. Embodied meaning in a neural theory of language. *Brain and Language*, 1989. № 2. P. 385–392.
3. Remarks by President Trump to the Ministers of the Global Coalition to Defeat ISIS. *White House*. 2019. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-ministers-global-coalition-defeat-isis/>.
4. Full text: Donald Trump announces a presidential bid. *Washington Post*. 2015. № 28. URL: https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2015/06/16/full-text-donald-trump-announces-a-presidential-bid/?utm_term=.156f1a60689e.
5. Race for 2016: Clinton Announces Support for Iran Nuke Deal. *CNN*. 2015. URL: <http://edition.cnn.com/TRANSCRIPTS/1509/09/cnr.01.html>.
6. Presidentials' Documents Archive Collection. *The American Presidency Project*. 2015. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/presidential-documents-archive-guidebook/documents-related-to-presidential-elections/2016/report/200301/all/63>.
7. Beyond Books Editors. Trump: The Good, The Bad & The Quotable. *Beyond Books Editors*. 2015. URL: <https://www.goodreads.com/en/book/show/27778665-trump>.

Стаття надійшла до редакції 26.07.2019.

The article was received 26 July 2019.